

ארגון השתדלות

סיוע ועזרה בכלכלה ונשואי ילדים

**מתי נכון להתחיל
להשתדל בחיתון
הילדים?**

**תשובת מרן שר התורה
במעמד יסוד 'השתדלות'**

4

השבוע בעלון

2

תורת ההשתדלות

פרקי השקפה בענייני אמונה והשתדלות מפי הגאון הגדול רבי גבריאל יוסף לוי ראש ישיבת באר התורה וחבר נשיאות 'השתדלות'

5

דבר ההשתדלות

תשובות ופתרונות לשאלת ההשתדלות בנישואי הילדים

7

שו"ת ההשתדלות

כל התשובות על מיזמי 'השתדלות' היוצאים לדרך

11

ההשתדלות למעשה

מעשים שבכל יום ודילמות בתחום נישואי הילדים

תורת ההשתדלות

בענייני אמונה וביטחון והשתדלות

מפי הגאון הגדול רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א ראש ישיבת באר התורה וחבר נשיאות 'השתדלות'

מחויב לנקוט ב'השתדלות', לכלכל את עניינו ולדאוג לפרנסתו:

וכפי שכתב המסילת ישרים (פרק כא):
"וכבר היה אדם יכול להיות יושב ובטל והגזירה היתה מתקיימת, אם לא שקדם הקנס לכל בני אדם, 'בזעת אפך תאכל לחם' (בראשית ג יט), אשר על כן חייב אדם להשתדל איזה השתדלות לצורך פרנסתו, שכן גזר המלך העליון, והרי זה כמס שפורע כל המין האנושי אשר אין להמלט ממנו.

על כן אמרו (ספרי ראה טו.יח.): 'זברכתיך' (דברים טו יח), יכול אפילו יושב ובטל? תלמוד לומר (שם) 'בכל משלח ידך אשר תעשה'.

אך לא שההשתדלות הוא המועיל, אלא שהשתדלות מוכרח, וכיון שהשתדל הרי יצא ידי חובתו, וכבר יש מקום לברכת שמים שתשרה עליו, ואינו צריך לבלות ימיו בחריצות והשתדלות"

הכל בגזירת עליון - אך ההשתדלות גם מחויבת

השקפה יסודית היא כי "אין האדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזים עליו מלמעלה" (חולין ז:). והדבר רים אמורים כלפי כל מה שקורה לאדם, וכמובן גם על ענייני פרנסתו. שכן "לא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות, אלא הכל לפי זכותו" (קידושין פב.), "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה ועד יום הכיפורים (ביצה טז:)", ו"אין אדם נוגע במוכן לחבירו אפילו כמלא נימא" (יומא לח:).

וכפי שסיכם הרמב"ן (בראשית לו טו) במשפט קצר: "הגזרה אמת והחריצות שקר".

לאור הידיעה, כי כל מה שקורה לאדם הוא רק על פי מה שנגזר עליו על פי זכויותיו, מבלי יכולת לשנות זאת על ידי פעולותיו, היה מקום לחשוב, שאין לו לאדם להתעסק כלל בענייני החומריים, ואף לא להתעסק בפ-רנסתו. אלא שלאמיתו של דבר, אין זה כך, וכי האדם

תורת ההשתדלות

בענייני אמונה וביטחון והשתדלות

הסתם יש לה גדר שונה מחויב יותר. אך האם יש הבדל בעניין זה, בין סוגים שונים של התחייבות (כתובה, שי-דוכים, וכד')?!

האם נטילת הלוואות היא בגדר השתדלות מחויבת, וכיצד ישער האדם שיש ביכולתו להחזיר את ההל-וואה?!

ובאופן כללי, באיזו מידה משפיעה רמת מדת הביטחון של האדם על חיוב ההשתדלות, ואיך ידע האדם לבחון את דרגת הביטחון שלו?!

וישנן גם שאלות, כמו: מה ההתייחסות לגבי ההשתד-לות שהיא לצורך קיום מצווה? האם גם בכך יש להמעיט בהשתדלות, או שמא ההשתדלות היא חלק מן המצווה? האם יש חילוק בעניין זה, בין מצוות 'חיוביות' כמצה, סוכה ולולב, לבין מצוות 'קיומיות' אשר אדם חייב לקיימן רק בתנאי מסוים, כמו למשל מצוות שחיטה, שרק כאשר אדם מעוניין לאכול בשר הוא צריך לשחוט בהמה?!

שאלות אלה, הינן רק חלק מהסוגיות הרחבות, בע-ניינים המצויים אצל כל אדם במסלול חייו, ובפרט אצל בני התורה - 'שבט לוי' של דורנו, החפצים להשקיע מרצם בתורה, ולא לטבוע בים ההשתדלות.

הווה אומר, שלמרות שהכול מוכתב מראש, מכבשונו של בורא עולם, מכל מקום נגזר על האדם שעליו להשתדל, ו'ההשתדלות מוכרח', וברכת שמים מותנית בכך.

גדריה של ההשתדלות - טעונים ביאור

לאור דברי בעל מסילת ישרים, קיימת חובת השתדלות מוכרחת אותה יש לקיים כדי 'לצאת ידי חובה', כאשר מעבר לכך 'אינו צריך לבלות כל ימיו בחריצות והשת-דלות'. אולם השאלה המתבקשת היא, כיצד קובעים את הגבולות של הדברים האלה?!

בעניין זה מקובל למשל לומר, כי יש הבדל בין 'השתד-לות לזמן קרוב' שהיא רצויה, לבין 'השתדלות לזמן רחוק' שאינה רצויה. והשאלה היא מה הוא 'זמן קרוב' ומה 'זמן רחוק', היכן הגבול?!

כמו כן, מן הראוי לשאול, האם יש הבדל בין השתדלות אשר אדם עושה לצורך עצמו, לבין השתדלות הנעשית לצורך אחרים. ואם כן, האם המשפחה הקרובה היא בגדר 'אחרים' או שמא בגדר 'עצמו'?!

האם יש חילוק בין רמות ההשתדלות הנצרכות לפרנסה, שידוכים, רפואה, חינוך הילדים, ותחומים דומים?!

וכאשר ההשתדלות היא לצורך מילוי התחייבות, מן

מתי נכון להתחיל להשתדל בחיתון הילדים תשובת מרן שר התורה במעמד יסוד 'השתדלות'

לנקיטת פעולות שכאלה, לאור דברי מרנא החזו"א. והשיב מרן שליט"א, באופן ברור, ואף הרחיב בדבריו כי "בכזה אופן, ההשתדלות היא בכלל ההשתדלות הנצרכת, מכיוון שניתן לעשות אותה רק היום. 'ההשתדלות לזמן רחוק' שאין לעשותה, הכוונה דווקא להשתדלות שאפשר לעשותה לזמן שאחר כך, ומזדרזים לעשותה היום".

אלו דברי מרן שליט"א, ואי"ה בגיליון הבא נרחיב בדבריו, ובעז"ה בגי' ליונות שלאחר מכן, נמשיך לעסוק בסוגיות הנזכרות, בדגש על הבאת דברי רבותינו גדולי התורה שליט"א, מפיהם ומפי כתבם.

ונציין, שגם במדור זה, וגם בשאר המדורים, נשמח מאוד לכל תגובה, מפי כל ת"ח ובר אוריין, להרבות תורה ולהוסיף לקח כדרכה של תורה.

בגיליון זה, גיליון הביכורים של 'השתדלות' יש לנו הזכות להביא לפני הקוראים, בפרסום ראשון, דברים יסודיים, שנאמרו במעמד יסוד גמ"ח 'השתדלות', אשר התקיים בבית רשכבה"ג מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א, בחודש אלול תשפ"א.

במעמד, נשאל מרן, במה שעולה מדברי החזון איש באגרתו (קובץ אגרות אגרת כ"ט), שההשתדלות הממוינת היא כזו הנעשית לזמן קרוב, ולעומת זאת, אין ראוי לעשות השתדלויות בגין דברים העלולים להתעורר בזמן רחוק, וכלשונו שם: "ולפעמים אין לחוש לפקפוקים של העתיד... ויש להקפיד על העתיד הקרוב לחושיבו להווה, ומותר לחקור עליו".

ועל כך נשאלה השאלה, מה דינה של השתדלות שלמעשה מטרתה היא עבור זמן רחוק, אבל אין זמן אחר לעשותה, אלא בזמן הקרוב. דהיינו השתדלות שייעודה הוא לזמן הרחוק, אך זמן עשייתה הוא בזמן הקרוב.

דוגמה מצויה ל'השתדלות' מן הסוג הנזכר, היא הצטרפות לקרן פנסיה, אשר ייעודה לזמן הזקנה, אך זמן עשייתה היא בעודו אדם צעיר, כשהוא מתחיל לעבוד. וכמו כן, הצ'טרפות ליחידות' בגמח"ם לנישואי ילדים, אשר אמנם נעשית 'לזמן רחוק' שכן ייעוד ההלוואה היא רק לעוד 15-20 שנים, כאשר הילד יינשא, ואולם ברוב המקרים, ההצטרפות היא דווקא בגיל צעיר. בדוגמאות אלה, פעולת ההשתדלות מחויבת, מעצם טבעה, להיעשות לזמן רחוק, ואם כן נשאלת השאלה, כיצד להתייחס

דבר ההשתדלות

הגבול בין ההשתדלות לביטחון, וככל שמתקדמים במהלך החיים, כאשר סכומי המחיייה הולכים וגדלים יחד עם הרחבת המשפחה בלע"ה, ובמיוחד בעקבות נישואי הילדים, השאלה הולכת ומתעצמת.

בסקר מקצועי מעניין שנערך, השיבו 70% מהנשאלים, כי במידה ויופץ עלון אשר יעסוק בנושאים אלו, הם יהיו מעוניינים להיות מנויים עליו ולקרוא את תכניו.

מתוך צורך בוער זה נולד עלון 'השתדלות'. יובאו בו דברי הרבנים גדולי התורה שליט"א, אשר ידריכו את הציבור בדרך ההשקפה הנכונה בשאלת ההשתדלות בכלל, ובענייני נישואי הילדים בפרט. ידונו בו בשאלות בוערות, אשר מעולם לא נידונו, כגון: מה לעשות במקרה שהחתן אשר דיברו בו נכבדות, שנים אחדות אחר החתונה, עוזב את כתלי בית המדרש ויוצא לעולם המעשה לעסוק בפנסנותו. האם, גם במקרה כזה, חייב החותן להמשיך ולשלם את תשלומי הדירה!?

עוד זכה דורנו לראות בחוש כי 'ברכת ה' היא תעשירי', כאשר ציבור עמלי התורה אשר הינם בבחינת אוכלי צנצנת המן, מצליחים לכלכל את משפחותיהם ברוכות הילדים כ"י, ואפילו זוכים להשיא אותם בכבוד ברכישת דירות עבורם. בתופעה, אשר כל אנשי ארץ, למין כלכלנים ועד לעיתונאים ופוליטיקאים, עומדים ומשתאים כיצד יתכן שערים שלמות בישראל קמו, על ידי ציבור לומדי תורה, אשר בניגוד לדרך כל העולם, אינם שקועים ברמ"ח איבריהם בגזרת 'בזעת אפך תאכל לחם'. אחד מגדולי ישראל התבטא, כי נס גדול הוא לראות איך שהציבור החרדי חי, ונס גדול יותר הוא לראות כיצד הוא משיא את ילדיו.

שאלות מטרידות

עם זאת, לצד המהלך הנסי המופלא, מטרידה את כולם השאלה היסודית, עד כמה נדרשים בכל זאת על פי דעת התורה, לעסוק בענייני ההשתדלות, ומהו

עלון 'השתדלות' אותו מחזיקים אתם בידכם, כשמו כן הוא, בא לעסוק, מכמה פנים, בסוגיה הרחבה מיני ים, מהי חובת ההשתדלות המוטלת על האדם, בענייני פרנסה, שידוכים וכדומה. והיות והבעיה הטורדת את מנוחת רוב הציבור בעניין זה, היא הקושי הגדול של נישואי הילדים ורכישת קורת גג עבורם, יעסקו גיליונותיו הראשונים של העלון, בנושא בוער זה, ויביאו בעזרת ה' בשורות בתחום.

נס אוכלי צנצנת המן

ברוך ה' זכינו והתברך דורנו בתופעה היסטורית, אשר המסלול הטבעי של יראי ה' הוא להיות מבני שבט לוי המשליכים מעליהם עול החשבונות הרבים, ותחת להיות עמלים לפרנסתם בוחרים הם להיות שתולים בבית ה', הרבה בזכות נשים צדקניות בדורנו, אשר בזכותן עתידים אנו להיגאל במהרה בימינו, נשות החיל המביאות טרף לביתן מתוך מסירות נפש של ממש.

דבר ההשתדלות

'השתדלות' - דורש טוב לעמו דובר שלום לכל זרעו

ראוי להדגיש: 'השתדלות', אינו שייך לחוג מסוים, אלא מיועד לכל יראי ה' באשר הם: ליטאים, חסידים וספרדים. דבר נוסף: בשונה ממיזמים אחרים, הש"ת תייכות ל'השתדלות' לא תלויה בהפקדת וחסכון כספים, אלא מאפשרת השתייכות בדרכים אחרות ויצירתיות, אשר ינצלו את כוח איגוד הציבור לתועלת כל יחיד ויחיד. הקו המנחה של 'השתדלות' הוא בבחינת 'תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם' עליהם דרשו חז"ל 'אל תקראו בניך אלא בוניך'. העיסוק של 'השתדלות' תהיה אפוא, אך ורק בבניין ובדברים חיוביים. לאור זאת, לא תמצאו בעלון 'השתדלות' דברי ביקורת על תופעות וציבורים מסוימים. ואף שוודאי שלפעמים צריך למחות על תופעות בלתי ראויות, ברוך ה' ישנן כבר ממות אחרות אשר עושות זאת

ואולי בכלל, בגלל תופעות מעין אלה, נכון להתנות מראש את ההתחייבויות שהן רק כל עוד החתן אברך כולל. וכדוגמת שאלה לא פשוטה זו, נשאלות שאלות רבות. וכדי לדון בהן באספקלריית התורה המאירה, חוב השעה להקים במה מכובדת וראויה בשביל כך, וזה מה שעשו ב'השתדלות'.

הוצאה לפועל של יוזמות ברורות

ולמעשה, 'השתדלות' אינו רק שם של עלון, אלא הרבה מעבר לכך. אנשי מעש, בהכוונתם ותחת נשיאותם של גדולי תורה, החליטו להיות עושים ומעשים בהקמת ארגון הנושא את השם 'השתדלות' - ואשר הוא הינו למעשה, בית היוצר של עלון 'השתדלות'. והן הארגון והן העלון, מעבר להתוויית דרך השקפה, מטרתם לחתור אל עבר מציאת פתרונות מעשיים, במגוון רחב ויצירתי של פעולות ומיזמים, לפתרון והקלת שאלת ההשתדלות הלכה למעשה של ציבור יראי ה', בדגש על עניין הדיור ונישואי הצאצאים, וכפי שתוכלו להתרשם כבר מעלון ביכור רים זה שאתם קוראים, על מדוריו השונים.

בצורה ראויה.

ייעוד עלון 'השתדלות' אינו לבקר ולהעיר, לכן הן המיזמים והן המאמרים אשר יובאו בו, יהיו כולם בבחינת 'דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו' בחתירה ללא הרף, להקל, ולו במשהו, מקושי נישואי הילדים, בצורה אשר תתאים לכל חוג ועדה של יראי ה', איש תחת מחנהו ותחת דגלו.

העלון גם יעניק במה, לתלמידי חכמים וברי אוריין אשר יאותו לפרסם בו את מאמריהם, בנושאי השתדלות, וכן ישמח לפרסם ידיעות ורעיונות חדשים אשר יציעו הקוראים, בשמם ומפיהם של רב"ר תינו זיע"א, ולהבחלי"ח עיני העדה אשר מפיהם אנו שותים כיום.

וכן בענייני עולם המעשה, רעיונות ושיפורים חדשים (ויש רבים כאלה), בענייני רכישת דירות ונישואי ילדים, יקבלו אף הם את הבמה הראויה והמוכבדת, אשר תאפשר הפיכת רעיונות כאלה להיות מיושמים הלכה למעשה.

ויהי נועם ה' עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו, ומעשה ידינו כוננה.

שו"ת ההשתדלות

באלול תשפ"א הוקם ארגון 'השתדלות', על מנת לסייע לציבור יראי ה', בענייני חובת ההשתדלות, במתן עצה טובה, הכוונת השקפה ובהתלכדות ציבורית למען קידום יוזמות אשר יקלו על עול נישואי הילדים. לאחרונה, נפתחה הרשמה להצטרפות חברים לארגון. להלן מקבץ שאלות ותשובות, להסביר, מה מטרת הארגון, לשם מה הרישום ומה משמעותו.

להוציא תכניות אלה מן הכוח אל הפועל. ככל שהזמן עובר, מחירי הדיור הולכים ועולים ומרקיעים שחקים והבעיה הולכת ומתעצמת. גדולי הדור כבר התבטאו ב'קול קורא' שהדברים גובלים בפיקוח-נפש, והעלו הצעות מפליגות בתחום, ומכל שדרות הציבור עולה הזעקה ש'כך אי אפשר להמשיך' וכי חייבים לעבור ממחשבות ודיבורים לתחום המעשה.

מטרת 'השתדלות' לקחת את היוזמות הטובות, ולנסות להפוך אותן למציאות. כלומר, 'השתדלות' לא בא רק להציע יוזמות נוספות על הקיימות, אלא להשתדל גם להוציא כמה יוזמות

שונות בניסיון להקל קצת על עול נישואי הילדים הקשה. בין הרעיונות היו כאלה אשר אף קיבלו את ברכתם החמה של גדולי ישראל זצוק"ל, כמרן פוסק הדור הגר"ש אלישיב זיע"א, ומרן ראש הישיבה בעל איילת השחר זיע"א, ושאר גדולי ישראל וראשי הישיבות. גם בתקופה האחרונה הועלו יוזמות נוספות, אשר אף הן קיבלו את ברכתם של יבדל"ח גדולי ישראל שליט"א. יוזמות אלה, ככל שהן היו ראויות ואף זכו לברכת גדולי הדור, חלקן נשאו להיות בגדר 'יוזמות', ולא זכו לצאת מן הכוח אל הפועל. הסיבה העיקרית לכך, מפני שלא הייתה מערכת מסודרת שפעלה

שאלה: לשם מה הוקם 'השתדלות'?

תשובה: ארגון 'השתדלות' הוקם כדי לסייע לבני התורה המחתנים את ילדיהם, בפרט בתחום רכישת הדירות לזוגות צעירים. הקו המנחה של הארגון, לפעול בהתאם ומתוך השקפת העולם של בני התורה, האמונים על 'אמונה ובטחון' לצד חובת ה'השתדלות'.

שאלה: כבר שמענו על כמה וכמה יוזמות שונות בנושא המדובר. האם יש לארגון 'השתדלות' לחדש דבר נוסף בתחום?

תשובה: אכן, מזה שנים ארוכות אברכים תלמידי חכמים, יזמו פעולות ותכניות

שו"ת ההשתדלות

שאלה: מי עומד בראש הארגון?

תשובה: היות שרוב יזמי 'השתדלות' הם עמלי תורה השקועים ראשם ורובם בללמוד וללמד תורה, הם חיפשו מערכת ארגונית יעילה קיימת המנוהלת ומתופעלת על ידי עסקני ציבור נושאים ונותנים באמונה אשר טובת הציבור עומדת כנגד עיניהם.

מתאימים ליוזמתם הם מצאו את מנהלי גמ"ח 'השתדלות', שהוקם בשנה שעברה, במטרה לעשות חסד לשם חסד - גמ"ח נפלא, שלפי מיטב ידיעתנו נותן את התכנית הכדאית והזולה ביותר עבור הורים לילדים מעל גיל 3 (על פעילות הגמ"ח כדאי לקרוא בעמדות 'נדרים פלוס' בתגית השתדלות שע"י עמותת זכות אבות). הם ביקשו, כי מנהלי הגמ"ח, אנשי המעש בעלי הניסיון, ייקחו תחת חסותם, מלבד גמ"ח 'השתדלות' גם להקים ולתפעל ארגון 'השתדלות'. לאור

קיימות, מן הכוח אל הפועל. וכן, להוות פלטפורמה עבור הוצאתן לפועל של יוזמות אשר יבואו בהמשך.

בתקופה האחרונה העלו חברי 'השתדלות' את היוזמות השונות, על שולחן מלכים, גדולי ישראל מרנן ורבנן שליט"א, והם התוו את העקרונות לדרך הישרה לנישואי ילדים, וגם באלו פרויקטים מעשיים יש להתמקד כעת.

שאלה: מי עומד מאחורי הקמת 'השתדלות'?

תשובה: הקמת 'השתדלות' הינה פרי יוזמתם של חבר אברכים עמלי תורה, ביניהם ת"ח חשובים, בגילאי 40 ומעלה, אשר זה עתה נכנסו לפרק נישואי הילדים, ומיד החלו לחוות על בשרם את הקושי והעול העצום אשר דבר זה טומן בחובו. בקשתם, להקל על עצמם ועל חבריהם ככל האפשר בתחום זה, ושאיפתם לעשות זאת בדרך הישרה והנכונה על פי התורה, ולאור דחיפתם ויוזמתם הוקם הארגון.

הסכמתם נולד הארגון, והתקווה היא שהם ינהלו כראוי את שני הדברים יחד. גמח 'השתדלות' עצמו, וכמו כן ארגון 'השתדלות' עומדים תחת נשיאות הגאונים הגדולים: רבי ישראל גנס שליט"א מר"י קול תורה לצעירים, רבי גבריאל יוסף לוי שליט"א ראש ישיבת באר התורה, רבי ברוך דב בן שלום שליט"א מראשי ישיבת פוניבז' לצעירים ורבי יצחק לוקסנבורג שליט"א רב נאות השמחה - מודיעין עילית.

שאלה: האם חברות בארגון

'השתדלות' מחייבת חברות בגמ"ח?

תשובה: לא. שני המפעלים נושאים אמנם את השם 'השתדלות' אמנם מדובר בשני דברים שלא קשורים זה לזה. שאלה: במה הולכים לעסוק ב'השתדלות' לעסוק בזמן הקרוב? תשובה: התכניות יהיו בשלל תחומים ויקודמו בעז"ה מספר פרויקטים אשר פרטיהם יובאו מעל דפי גיליונות 'השתדלות' הקרובים. בין השאר מדובר על הדברים הבאים:

שו"ת ההשתדלות

עילות של השתדלות, ומה טוב שאף ישאף לסייע להקל על התחייבויות המ-חותנים בשידוכים, ולהקל על עול הדיור בעולם התורה, בדרך של חיזוק המגורים בפריפריה, ובדרכים נוספות.

כמובן שבי'השתדלות' יברכו מאוד, על כל תרומה - הן בממון והן בפעילות, אבל החברות אינה מחייבת דבר.

שאלה: מה נותנת לי החברות ב'השתדלות'?

תשובה: מובן, שגם מי שאינו חבר ב'השתדלות' יוכל בעז"ה ליהנות מכל הפרויקטים של 'השתדלות' (הרי העיקר - רון המרכזי של השתדלות הוא מדת החסד, וחסד - כידוע, יש לעשות עם כולם...) אך ככל שמדובר בפרויקטים שמוגבלים למספר מוגבל של מש-תתפים, תינתן זכות קדימה לחברי 'הש-תדלות' (ויתכן שגם בין חברי 'השתד-לות', תהיה קדימות לפי סדר ההרשמה, ויש רזיז ונשכר).

לדוגמא, נניח וייצא לפועל פרויקט של מתן ייעוץ וסיוע אישי לנישואי הילדים

ביוזמה של רישום עשרות אלפי אברכים בני תורה כחברים ב'השתדלות'.

זאת מפני שיש חשיבות גדולה לכך ש'השתדלות' יתחיל את הפעילות החשובה כגוף המייצג ציבור גדול ומאורגן, ויש בכך תועלת גדולה הן כלפי שמיא, כאשר יפעלו כשלוחים של ציבור גדול של בני תורה עם כח הכלל, והן כלפי ארעא, בעולם המעשה, שכאשר יבואו למשא ומתן בנושאים שונים לטובת מחתני הילדים, הם יבואו בתור מייצגים של ציבור גדול.

שאלה: מה מחייבת אותי החברות ב'השתדלות'?

תשובה: החברות בארגון אינה מחייבת דבר. לא הוראת קבע, לא הצטרפות ליחידות בגמ"ח השתדלות, וגם אינה מגבילה את החברים לרף מסוים של הת-חייבות בשידוכים. המשמעות היחידה של החברות בארגון, שהחבר תומך בפ-

• **'מידע הפריפריה'** - עריכה ופרסום של מידע זמין אודות קהילות האברכים בפ-ריפריה צפון ובדרום, כולל אפשרויות הלימודים והתעסוקה והחינוך וכד', יחד עם עזרה באיתור דירות באותם מקומות.

• **'לב אבות ולב בנים'** - תכנית לבניית התחייבויות המחוננים בצורה נכונה יותר, וסיוע וייעוץ להורים שאינם עומדים בנטל הכלכלי של ההתחייבויות ובפירעון החובות.

• **'הטוב והישר'** - תכנית חדשה וחכמה, שכבר קיבלת את ברכת גדולי ישראל, כיצד לחלק בצורה טובה והוגנת יותר את נטל רכישת הדירה בין ההורים לבין הזוג הצעיר. מתוך הסקר המקצועי עולה שיותר מ-60 אחוז ישמחו ליישם את התכנית הטוב והישר.

שאלה: מה מטרת רישום החברים ל'השתדלות'?

תשובה: למרות שעצם הפעילות של 'השתדלות' יכולה להתקיים עקרונית גם ללא הרישום מראש של חברים, בכל זאת החלו בימים האחרונים ב'השתדלות'

בהפצת העלון המודפס - על ידי הדפסתו והנחת הגיליונות המודפסים בבית הכנסת.

צירוף 50 חברים לא מחייב למעשה לדבר איתם. ניתן פשוט לשלוח להם את העלון, כאשר בהחלט ייתכן שבעקבות קריאתו הם יצטרפו מעצמם להיות חברים.

מובן, שיש לימייסדי השתדלות' זכות עצומה כלפי שמיא, להיות כעין 'עשרה ראשונים' בפעילות הנחוצה והקריטית להקלת העול הקשה והמעיק של נישואי הילדים הרובץ על צווארם וכתפיהם השחוחות של רבבות אברכים ת"ח.

מלבד זאת, התקווה היא כי כאשר הפ"ר וויקטים השונים יצאו אל הפועל, יוכלו המייסדים אף ליהנות מהטבות ותנאים מיוחדים כיאה לאלו שהיו שותפים להצלחה.

שו"ת ההשתדלות

שאלה: ברישום קיימת אפשרות להיות 'מייסד השתדלות'. למה הכוונה?

תשובה: היות ו'השתדלות' נמצא כעת בשלבי הקמה, מתבצעת פנייה לאברכים בני מעש אשר מבינים כי לא עת לחשות, ורצונם להיות מבין אלה אשר יביאו תועלת לכלל, להטות כתף ולהיות מן העושים והמעשים, ולהצטרף לקבוצת 'מייסדי השתדלות', אשר יהיו שותפים בייסוד ובקידום הפרויקטים החשובים של 'השתדלות'.

בשלב ראשון, מבקשים מה'מייסדים', שכל אחד מהם יצרף 50 חברים לארגון. בכך בזמן קצר ככל האפשר תהיה אפשרות להגיע ליעד המבוקש של עשרות אלפי חברים ב'השתדלות'.

בנוסף, מתבקשים המייסדים לעזור להפיץ את העלון, הן במייל - בצורה פשוטה על ידי שליחה לאנשי הקשר, והן

וקניית דירות, ע"י מומחים בתחום - ייעוץ אשר יכול להביא לחיסכון של עשרות, ואולי אפילו מאות אלפי שקלים. מכיוון שיהיה מדובר בייעוץ אישי מותאם, סל שעות הייעוץ, מטבע הדברים יהיה מוגבל, וממילא יהיה צורך לקבוע סדר קדימה מי יקבל את הייעוץ מוקדם יותר.

או למשל, לאחרונה מתנהל מו"מ מול אחד הקבלנים הגדולים העובד עם הציבור החרדי, בדבר קידום פרויקט דוור מוזל. אם הדבר ייצא לפועל, ברור שההיצע יהיה פחות מהביקוש, ויהיה צורך לתת זכות קדימה לחברים הרשו"רים.

ויש להדגיש, כי בכל האמור כאן, אין שום התחייבות של הארגון כלפי החברים (וזו הסיבה שהם לא נדרשים לשלם דמי חבר), אלא הצהרת כוונות בלבד. הדברים עצמם יתבצעו כמובן אי"ה על פי החלטת גדולי התורה העומדים בראשות הארגון, אשר על פיהם ישק כל דבר.

השתדלות למעשה

שאלות ותשובות מעשיות לדילמות מצויות בתחום ההשתדלות בעיקר בתחום נישואי הילדים
סיפורים אמיתיים בשינוי פרטים

'טלפון שבור'

למשפחת ווייס בת כלילת המעלות. אביה, בהכירו את מעלות בתו, רצה עבודה בחור משכמו ומעלה. שדכן אשר שמע את הפרטים, הציע את הבחור החשוב דוד שוורץ בחיר ישיבת 'חברון', שכדי שיוכל להמשיך להגות ולהתעלות בתורה, מצפים שאבי הכלה יתחייב על לא פחות מ-800 אלף ₪. הרב ווייס אבי הבת, אשר שמע גדולות ונצורות אודות הבחור דגן, סבר וקיבל. מחשבתו אותה שטח בפני השדכן, כי צד החתן יתנו 200 אלף ₪, הזוג ייקח על עצמו 300 אלף ₪, וכך יוכלו להקים בית מפואר של תורה מתוך שלוה והשקט. הנחתו התבססה לאור מה סגנון משפחת שוורץ לפי דעתו, ולפי מה ששמע כיצד הייתה התנהלותם בשידוכים הקודמים שלהם.

אולם, מתוך מנטליות מסוימת, לא רצה הרב ווייס לסכם את הדברים מראש באמירה ברורה, אלא לסכם זאת רק לאחר שהפגיי שות בין בני הזוג יתקדמו בצורה רצינית. השדכן קידם את העניינים ובני הזוג נפגשו, פגישה אחת ועוד שתיים והכיוון היה נראה חיובי ועומד לקראת סגירת שידוך במזל טוב. בשלב זה נפגשו ההורים, ואז התברר, כי אבי החתן, ר"מ בישיבת ישועות התלמוד, למרות היותו אדם נכבד אשר נראה אפילו קצת אמיד, עמוס מאד מפני חובות קודמים, אף שלא ניכר מבחינה חיצונית זה מצבו... מאד כספית. הוא מבין שלמרות שבנו הוא יקר שביקרים, עליו להתאמץ ולתת 100 אלף ₪, שאף אותם הוא אינו יודע מהיכן יביא. אבל לא עלה על דעתו, כי מצפים ממנו לתת פי שניים ממה שחשב.

כאשר שמעו הורי הבת את הדברים, הם נבוכו. כל מה שהם מוכנים להתאמץ לתת סכום אגדי של 800 אלף ₪, הוא רק בשביל להתאמץ לסדר את הזוג. אם בני הזוג ייאלצו לקחת על עצמם עול חובות של 400 אלף ₪ התמונה כולה כבר משתנה לחלוטין. מצד אחד, החתן הוא אכן כליל המעלות והבת רוצה להתקדם. לאור זאת הם לא חשבו לעצור את השידוך. אולם מצד שני, הסיי טואציה שהם נקלעו אליה, נותנת להם תחושה מרה.

השאלה הנשאלת: מה הדרך הנכונה בענייני סיכום העניינים הכספיים? מתי ואיך נכון לעלות את הדברים מול הצד השני? מהי הדרך הנכונה למנוע מקרים מעין המתוארים לעיל?

השאלה היא: כיצד ניתן מראש למנוע מקרים כעין אלה!?

הגאון הרב גולדברג שליט"א, תושב אחת שכונות הצפון בירושלים ר"מ בישיבת פאר התלמוד, זכה להשיא ששה מילדיו, תוך שהתחייב לסכומים הגונים. לבנותיו נתן 500 אלף ש"ח ולבנים בין 100 אלף ל-200 אלף ש"ח. את ההתחייבויות הוא משלם בצורה של תשלומי משכנתאות, בסכום של סביבות 7,000 ש"ח לחודש, שזה בערך כל משכורתו שהוא מקבל בישיבה. מלבד הילדים הנשואים, יש עוד כמה ילדים בבית עם הוצאות מחיה גדולות, וגם צורך להשיא אותם בשנים הקרובות. מובן מאליו באיזה עומס ולחץ כספי נתון הרב גולדברג. במשך זמן השלים הרב גולדברג עם המצב, מתוך מחשבה שכך מוכרח הדבר להיות. עד שבשלב מסוים הוא שם לב, שבעוד שאשתו, המורה, מקבלת שכר של 9,000 ש"ח - שכר שהיא מקבלת לאחר 20 שנות וותק, משכורת אשר במשך הזמן הפכה להיות המשכורת היחידה עבור המחיה, כי השאר משועבד לנישואי הילדים, לעומת זאת - הבת הנשואה, לרב נפתלי, אשר עובדת בתי-טק בחברה גדולה, קיבלה קידום ומרוויחה 13,000 ש"ח נטו. לבת יש בינתיים שני ילדים בלבד, והיא ומשפחתה, חוסכים מעט, אבל סך הכול חיים ברמת חיים גבוהה יחסית, כיאה לאנשים ממעמד הביניים. בקיץ, הרב גולדברג ואשתו רצו לצאת לימים אחדים לנופש ממש קצר אולם הדבר נמנע מהם מחמת חוסר תקציב. לאור זאת החליטו, מחוסר ברירה, לנסוע במקום זאת להתארח אצל אחד הגיסים לשבת. בעודם יושבים ומתכננים זאת, הגיעו לביתם לביקור, הבת ובעלה. הם סיפרו כי הם מתכננים לנסוע לחופשה בצימר בצפון עם רכב שכור, והם רוצים שהילדים יישארו אצל ההורים בשביל שהחופש יהיה משוחרר ונעים. באותו רגע נפלה המחשבה בלבו של הרב גולדברג, כי אולי יש כאן עיוות מסוים. הלא הסיבה שהוא נכנס לעול ההתחייבויות הכספיות הגדול, היא אך ורק בשביל לאפשר לחתן להתמיד בלימודו מבלי להיות טרוד בשנים הראשונות בעול הפרנסה. אולם כאשר נוצר מצב שהכנסות הזוג, גבוהות יותר משל ההורים, ואין שום חשש להפרעת הלימוד, מה ההיגיון בכך, שההורים ייאבקו על פת לחמם וישלמו את המשכנתא של הילדים החיים חיי רווחה. כמה שעות לאחר מכן, חלפו מחשבות דומות בלב בני הזוג הצעיר. היה זה כאשר הרב נפתלי ואשתו ישבו בביתם הנעים והמרווח ברמת בית שמש, כשהם מתכננים את החופש, ופתאום הם שאלו את עצמם, אולי באמת מתאים שהם ייקחו את המשכנתא על עצמם. מצד אחד הם רצו לעשות זאת, ולו בשביל ההרגשה שהם יכולים להסתדר לבד. מצד שני, העלה הרב נפתלי חשש, כיצד הדבר יתקבל אצל הוריו, אשר שילמו את חלקם במזומן ולא כעזרה בתשלומי משכנתא. הם גם חשבו, אולי זה לא נכון לעשות כך, כי הם צריכים לחסוך בשביל הילדים שלהם. הם גם חששו שאולי ההורים עצמם ייפגעו כביכול הם רואים אותם ככאלה שאינם יכולים לעמוד בהתחייבויות שלהם. זאת ועוד, שההורים עצמם גרים בדירה שהם קיבלו מההורים שלהם, אם כך אולי כך היא דרך העולם...

אדהכי והכי עמד המצב על 'שב ועל תעשה'. כי גם הרב גולדברג לא ידע כיצד לדבר על כך עם הילדים. וכך, ההורים המשיכו לשלם את המשכנתא עם הרבה קושי ותחושת מרמור, והזוג הצעיר המשיך את חייו בטוב ובנעימים...

וכאן השאלה נשאלת כמובן: האם לא סביר יותר, שהילדים ישלמו את המשכנתא - דבר אשר אפילו לא יהווה מאמץ עבורם?! ומצד שני - הרי בשעת השידוך ההורים מתחייבים, והתחייבויות צריכים לקיים. וזאת ועוד, שההתחייבות היא כלפי המחנות, ולא כלפי הילדים, ואם כן מה הם 'אשמים' בכך שה' זיכה אותם בפרנסה ברווח...?

בגיליונות הבא נביא בעז"ה התייחסות לשתי השאלות המוצגות כאן, וכן נביא שאלות נוספות.

הצטרפו עכשיו למהפכה המבורכת והשפיעו על עתידכם ועתיד ילדכם

להצטרפות והרשמה ל'השתדלות' לחץ כאן
ניתן גם להצטרף בעמדות 'נדרים פלוס' בלחיצה
על 'גמ"ח השתדלות' בלשונית 'ארגון השתדלות'

או בשליחת הודעה לכתובת
cn580718682@gmail.com

לקבלת העלון לחץ כאן
או שלח הודעה לכתובת: cn580718682@gmail.com